

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Η΄. - ΤΕΥΧ. Α΄ ΚΑΙ Β΄.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΚΑΙ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ὁδὸν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τοῦ ἀδελφοῦ ἀνθρώπου
βουλεύσασθε ἢ περὶ παιδείας καὶ αἰῶν καὶ
τῶν αὐτοῦ αἰετῶν. (Πλάτ. Θεάγος).



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1885



ΠΛΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ Η'.

ΜΑΡΤΙΟΣ ΚΑΙ ΑΠΡΙΛΙΟΣ.
1886

ΤΕΥΧ. Ζ' ΚΑΙ Η'.

Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ

Ὁ Διδασκαλικὸς Σύλλογος μεγαλοπρεπῶς ἐτέλεσε τὴν 25 Μαρτίου, ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Δημαρχείου, ἃς ὁ κ. Δήμαρχος πάνυ εὐγενῶς παρεχώρησε πρὸς τοῦτο.

Περὶ τὴν 8^{ην} μ. μ. ὥραν τῆς ΚΕ'. αἱ εὐρεῖαι αἰθουσαι τοῦ Δημαρχείου λαμπρῶς φωταγωγημέναι καὶ ἐορτασίμως κεκοσμημέναι ἦσαν πλήρεις ἀκροατῶν ἑκατέρου φύλου, δι' εἰσιτηρίων εἰσελθόντων, ἐν οἷς διεκρίνοντο ὁ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργός, ὁ πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ πολλοὶ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι.

Ὁργανικὴ μουσικὴ ὑπὸ τὸν κ. Καίσαρην καὶ φωνητικὴ ὑπὸ τὸν κ. Σακελλαρίδην ἐπατάνιζον ἢ ἤδον ὕμνους καὶ ᾄσματα ἐθνικὰ κατὰ τὰ διαλείμματα.

Περὶ τὴν 8 1/2 ἀφοῦ ἡ μουσικὴ ἐπαίανισε τὸν ἐθνικὸν ὕμνον, ὁ κ. Ε. Γαλάνης ὡς πρόεδρος τοῦ Συλλόγου παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα ἔλεξε διὰ βραχέων τὰ ἑξῆς:

Κύριοι,

Τὴν ἡμέραν ταύτην καθ' ἣν ἡ μὲν ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πανηγυρίζει τὰ εὐαγγέλια τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, τὸ δὲ ἔθνος τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν δεσμῶν σκληρᾶς καὶ ἀπανθρώπου δουλείας, ὁ διδασκαλικὸς σύλλογος δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπολειφθῆ τῶν ἄλλων, οὔτε νὰ μείνῃ ἀμέτοχος τῆς Πανελληνίου ταύτης ἑορτῆς, ἥτις πληροὶ τὰς ψυχὰς ὑμῶν χαρᾶς ἅμα καὶ λύπης. Αὕτη ἀναπολεῖ ἐν ἡμῖν τοὺς μεγάλους ἥρωας, τὰ ἐνδοξα παραδείγματα, τὰς ὑπερανθρώπους θυσίας, τὴν ἀπελευθέρωσιν τέλος πῆς γῆς ταύτης, ἀλλ' ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς καὶ τὴν δουλείαν τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ διδάσκει ἅμα ἡμᾶς καὶ τὰ ὑψίστα καθήκοντα, ἅτινα οἱ πρόγονοι κατέλιπον ἡμῖν τοῖς ἐπιγεννημένοις. Εὐφραίνει ἡμᾶς τὸ γλυκὺ τῆς ἐλευθερίας φῶς, ἀλλὰ πιέζει καὶ θλίβει τὴν ψυχὴν ἡμῶν τὰ βαρὺ καὶ ζοφερὸν τῆς δουλείας τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν σκότος! Ἄλλὰ τίς ἄλλος ἐζύμνησε τὴν ἐλευθερίαν, τίς ἄλλος πλεῖον τῶν διδασκάλων τοῦ γένους ἐπένησεν ἐπὶ τῇ δουλείᾳ! Καὶ ὄντως διότι ἐλευθερία καὶ παιδεία εἶνε λέξεις συνώνυμοι, εἶνε ἀδελφαὶ παραλλήλως βαδίζουσαι ἐν τῇ ἐκπολιτιστικῇ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους σταδιοδρομίᾳ. Ὅπου ὑπάρχει ἡ μία, ἐκεῖ συμπαρέπεται καὶ ἡ ἑτέρα, καὶ οὐδέποτε ἐπὶ τοῦ ἀκανθῶν καὶ τριβόλων πλήθους τῆς δουλείας ἐδάφους ἐρριζοβόλησαν τῆς παιδείας αἱ ρίζαι, ἀλλ' οὔτε τὸ ἀγλαὸν καὶ μυροβόλον τοῦ πνεύματος ἄνθος ἐμίανε καὶ ἐμόλυνε τοῦ τυράνου ἢ καθημαγμένη χεὶρ. Τὴν ἐλευθερίαν ἐβαυκάλισεν ἡ ἐλληνικὴ ποίησις, καὶ εὐσταλῆ καὶ σεμνοτάτην παρθένον παρέστησαν αὐτὴν οἱ δαιμόνιοι τοῦ ἡμετέρου ἔθνους δραματικοὶ καὶ φιλόσοφοι, καὶ περιπαθῶς ἐνηγκαλίσθησαν αὐτὴν καὶ μετ' αὐτῆς ἐξέπνεον οἱ φλογεροὶ τοῦ μεγάλου πολίτου τῶν Ἀθηνῶν λόγοι.

Ἄλλὰ καὶ δεσμώτιδα τίς ἄλλος τὴν περιέθαλψε, τίς πλεῖον τῶν διδασκάλων τοῦ ἔθνους προελείανε τὴν πρὸς τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς ὁδόν; Οἱ διδάσκαλοι τοῦ γένους ἦσαν ἐκεῖνοι, οἵτινες ταπεινοὶ καὶ ἡσυχοὶ εἰσῆρχαντο εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν ἡγεμόνων, εἰς τὰ μέγαρα τοῦ πλουσίου, καὶ εἰς τὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ, καὶ ἐνῶ οὗτοι ἐθέρμαινον καὶ ἠλέκτριζον

τὰς νεναρκωμένας ψυχὰς ὑπὲρ τῆς πατρίδος τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, ὑπὲρ τῆς χώρας, ἐν ἣ ἐβλάστησε καὶ ἤνθησε πᾶσα ἐπιστήμη καὶ τέχνη, τὰ σχολεῖα τῶν Κυδωνιῶν, τῶν Ἰωαννίνων, καὶ τῶν πλείστων ἐμπορικῶν πόλεων ἦσαν τὰ ἐργαστήρια, ἐν οἷς ἐσφυρηλατοῦντο τὰ ἀφανῆ κατὰ τῆς τυραννίας ὄπλα. Καὶ οὕτως, κύριοι, ὄφειλε νὰ ἦνε. Ἄνευ τῆς παιδείας, ἔλεγε τὸ εὐγενὲς τῆς Χίου τέκνον, οὐδαμῶς ρίζοβολεῖ ἡ ἐλευθερία. Ὅταν ἡ δύναμις τῶν ἀνθρώπων δὲν ἔχη ἐγκέφαλον καὶ νόμον, αἱ ἀκροπόλεις αἱ κατὰ τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς κατασκευασθεῖσαι δὲν δύνανται νὰ κατακρημνισθῶσιν· θὰ παλαίη αὕτη ὡς ὁ τυφλὸς Πολύφημος, ὅστις πλήττων πᾶν τὸ προστυχόν, κρημνίζεται ἀπὸ τῶν τραχείων καὶ ἀποτόμων βράχων, θὰ ἦνε ὡς ὁ ἀκανόνιστος ἀτμός, ὅστις ταραττει μόνον τὸν ἀέρα ἐξαντλούμενος, χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ οὐδὲν ἀποτέλεσμα. Ἡ παιδεία, κύριοι, εἶνε ὁ ἐγκέφαλος καὶ ὁ νόμος εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως εἰς τὸ πλοῖον ἡ μικρὰ τῆς πυξίδος βελόνη. Ἡ καθαρὰ καὶ διαυγὴς τῆς ἐλευθερίας ἰδέα ἐδρεύει ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Ὀλύμπου, « ἐνθα οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτε ποτε ὄμβρῳ δεύεται, οὔτε γιῶν ἐπιπίναται, ἀλλὰ μάλ' αἶθρη πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀίγλη », ἀλλ' ἐν τῇ θριαμβευτικῇ αὐτῆς πορείᾳ, ἂν μὴ προστατεύηται καὶ μὴ φωτίζεται ὑπὸ τῆς φωτοβόλου δαδὸς τῶν γραμμάτων, ἀπόλλυται αἰφνιδίως ἐν τῇ βορβόρῳ, ὡς οἱ ποταμοὶ τῆς Καλλιφορνίας, αἵτινες ἐξαφανίζονται εἰς τοὺς ἄμμους.

Ὅρθον ἄρα εἶνε ὅτι ἐν μὲν τῇ ἐλευθερίᾳ προάγονται τὰ γράμματα, διὰ δὲ τῶν γραμμάτων φωτίζεται καὶ στερεοῦται ἡ ἐλευθερία. Οἱ διδάσκαλοι τοῦ γένους ἦσαν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐδίδασκον τὰ εὐγενῆ μαθήματα τῆς ἀνδρίας, τὰ δὲ τολμηρὰ τῆς ἱστορίας κατορθώματα ὠδήγουν τὰ βήματα τῶν ἡμετέρων πατέρων, καὶ ἦσαν οἱ φωτεινοὶ ὀδηγοὶ τοῦ καταπεπονημένου ἔθνους.

Οἱ διδάσκαλοι, κύριοι, τοῦ γένους ἐδίδασκον τὰ ὑψηλὰ τῆς αὐταπαρνήσεως μαθήματα, τὸ παλαίειν, τὸ τολμᾶν, τὸ εἶναι τινα πιστὸν εἰς ἑαυτὸν, τὸ ἐγκαρτερεῖν ἐν τοῖς δεινοῖς, τὸ παλαίειν σῶμα πρὸς σῶμα πρὸς τὴν Εἰμαρμένην, τὸ μὴ ἐκπτοεῖσθαι ἐκ τῆς ἥττης καὶ τοῦ τρόμου ὃν αὕτη ἐμπνέει, ἀλλὰ ἀνθίστασθαι καὶ προκαλεῖν τὴν μέθην τοῦ θριάμβου. Ἴδου τὰ παραδείγματα, ὧν ἔχουσιν ἀνάγκην τὰ θέλοντα νὰ μεγαλοουργήσωσιν ἔθνη, ἰδοὺ τὸ φῶς, ὅπερ τὰ ἠλεκτρίζει, καὶ τοῦτο ἀληθῶς ἦτο τὸ ἱερόν καὶ θαυμάσιον ἔργον, ὅπερ κατειργάζετο τὸ ἥσυχον, ἀλλ' ὑψηλὸν ὑπούργημα τοῦ διδασκάλου.

Ὁ Διδασκαλικὸς Σύλλογος, κύριοι, χαιρετίζει τὴν φαιδρὰν ταύτην καὶ χαρμόσυνον ἡμέραν, καὶ συναγάλλεται μεθ' ὅλου τοῦ ἔθνους, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι πάντοτε ὅτι ἐν βραχεῖ μέλλοντι θὰ χαιρετίσῃ ἄλλους ἐλευθέρους ἀδελφούς, καὶ θὰ διδάσκῃ τὴν νέαν γενεὰν νέα τρόπαια καὶ νέας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους δάφνας. »

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν εἰς το ἀκροατήριον ὅτι ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ὠρίσθησαν ὡς ὁμιλήσοντες ὁ μὲν καθηγητὴς κ. Γ. Κρέμος τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, ὁ δὲ γυμνασιάρχης κ. Α. Ἀντωνιάδης ποίημα. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ κ. Γ. Κόκκαλης προέτεινεν ὅπως ἀπαγγεῖλῃ ποίημά του περὶ ἐλευθερίας, τὸ διοικητ. συμβούλιον ἐδέξατο εὐχαρίστως τὴν πρότασίν του. Μετὰ τοῦτο ὁ κ. Κρέμος παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ λαβὼν ὡς θέμα τὸ τοῦ ἀρχαίου φιλοσόφου ρητόν: « Πόλεμος πατὴρ ἀπάντων » ἀπήγγειλε λαμπρὸν λόγον, διεξαγαγὼν ἄριστα τὸ θέμα καὶ χειρακροτηθεὶς ὑπὸ πάντων. Μετὰ τὸν κ. Κρέμον ἀπήγγειλε τὸ περὶ ἐλευθερίας ποίημά του ὁ κ. Κόκκαλης ἐπίσης καταχειροκροτηθεὶς, μετὰ δὲ τοῦτον τοῦ γυμνασιάρχου κ. Ἀντωνιάδου δυστυχῶς ἀσθενοῦντος, ἀπήγγειλε τὸ περὶ Μακεδονίας ποίημά του ὁ φοιτητὴς κ. Μύχας ἐπίσης τὰς ἐπευφημίας ἐπισπασάμενος πάντων.

Ἐν γένει δὲ ἡ τελετὴ ὑπῆρξε μεγαλοπρεπεστάτη, μεγίστη δὲ τάξις καὶ ἡσυχία διετηρήθη ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπίβλεψιν τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων καὶ τῆς ὑπὸ τὸν ἐνωμοτάρχην κ. Μαθαρίκον χωροφυλακῆς, οἷς ἅπασι τὸ συμβούλιον ὁμολογεῖ πολλὰς τὰς χάριτας.

Μὴ λαβόντες ἔτι τὸν λόγον τοῦ κ. Κρέμου καταχωρίζομεν ἐνταῦθα μόνον τὸ ποίημα τοῦ κ. Ἀντωνιάδου, ἔχον οὕτω: